

A MULTIMÉDIA OKTATÁSÁNAK TAPASZTALATAI AZ ESZTERHÁZY KÁROLY TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLÁN

Koczka Ferenc

e-mail: feri@gemini.ektf.hu

Forgó Sándor

e-mail: forgos@gemini.ektf.hu

Kis Tóth Lajos

e-mail: ktoth@gemini.ektf.hu

Hauser Zoltán

e-mail: hauser@gemini.ektf.hu

EKTF Oktatástechnológiai és Informatikai tanszék

Az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola oktatástechnológiai és informatikai tanszéke két évtizede *média-műhelyként* működik. Kezdetben hagyományos információhordozókat, (hangfelvételeket hangosított diasorozatok és keskenyfilmeket) készítettünk. Az elektronika fejlődése révén hamarosan elterjedt a videózás is. A videózás professzionalizálódása következtében olyan felvételek készítésére nyílt lehetőség, amelyek a regionális és helyi televíziózás igényeit is kielégítik.

A számítógépek térhódításával nem hunyhattunk szemet ebben az új médiában rejlő oktatási lehetőségek előtt. A kezdeti célberendezések (pl. a multimédia egyik megtestesítője, a CD-I) oktatóanyagainak és használt technológiájának elemzése után felvázoltunk egy új tantárgyi programot. E tantárgy oktatása során hallgatóink képesek lehetnek hasonló multimédia programok tartalmi és kivitelezési kérdéseinek birtoklására, valamint team-munkában hasonló programok kivitelezésére is. A tantárgytól azt várjuk, hogy hallgatóink képesek lesznek olyan tantárgyi programok készítésére (és természetesen a meglévők alkalmazására is), amelyek segítségével eleget tehetnek a Nemzeti alaptantervben (NAT-ban) megfogalmazott követelmények-

nyeknek és ezzel elősegíthetik az egyes helyi tantervek tananyagának és segédeszközeinek kidolgozását.

A tematika kidolgozása során azt vettük alapul, hogy a hagyományos médiaproduktumok képezik a multimédia prezentációk bemeneti oldalát. Ugyanakkor azt tapasztaltuk, hogy az informatikai alkalmazók a számítógépes eszköztudás mellett nem sajátították el az információhordozók ismerveit, amelyeket viszont a hagyományos oktatástechnológia tantárgy keretében részletesen tanítottunk – s amely az oktatásban alkalmazott kommunikációs- és informatikai eszközök felhasználásának megtanítását tűzte ki célul. Az új kurzusban egyrészt tehát a hagyományos információhordozókról szóló ismereteket kiegészítjük a számítógépes oktatóprogramokkal, másrészt ezeket az ismereteket transzformáljuk az új eszköz sajátosságainak megfelelően. Mivel a digitális technika elterjedésével új lehetőség nyílt mind a hagyományos állókép- és hang, mind pedig az elektronikus képek együttes megjelenítésére, a feladat tulajdonképpen ezek megfelelő tartalmi szempontok mellett történő programmá szervezése. A kurzus első félévében elsősor médiaismerettel és médiatervezéssel foglalkozunk valamint hallgatóinkat bevezetjük a multimédia programok előállításához szükséges anyaggyűjtésbe. A második félévben a konkrét fejlesztéssel foglalkozunk egy, a hallgatók által választott konkrét tananyagon (témán) keresztül.

Az előadásban a „*Multimédia alkalmazások tervezése és kivitelezése*” c. kurzus tapasztalatairól beszélünk, az alábbi szempontok szerint:

1. A hallgatók kiválasztásának módja, a képzésben való részvétel feltételei.
2. A képzés célja.
3. Bemutatjuk a képzés konkrét tematikáját.
4. A programozott oktatás pedagógiai-pszichológiai alapjai, melyek az eszközre adaptálhatók.
5. A multimédia alkalmazási struktúrái.
6. A fejlesztés hardver és szoftver feltételei, a rendelkezésre álló hardver- és szoftver feltételek.
7. Végül bemutatunk néhány, hallgatóink által készített multimédia alkalmazást.

A hallgatók toborzásáról, ill. a képzésben való részvétel feltételeiről

A hallgatók közüli merítési lehetőség a kurzus eszközigénye miatt részben korlátozott. Bár a kurzusra nyilvános jelentkezési lehetőség van, egyre inkább megszilárdul az az elképzelésünk, hogy meghívásos alapon történjen a felvétel. Azaz olyan hallgatókat tudunk fogadni akik a multimédiafejlesztéshez elengedhetetlen előismeretekkel és személyiségjegyekkel rendelkeznek. Ez utóbbi a nehezebb feladat: a tervező- és előrelátó képesség, vizuális komplexitás, kreativitás, igényes esztétikai kivitelezés képessége, önállóság a tervezésben, a szakirodalom használatában, a fejlesztő szoftverben rejlő kreativitás kibontásában. Jó szűrési lehetőségnek mutatkozik a legalább két féléves informatikai és egy féléves oktatástechnológiai-pedagógiai előképzettség során mutatott tanórai ill. gyakorlati tevékenység. Az informatikai és oktatástechnológiai jegyek önmagukban nem mérvadóak. Súlyozottan esik latba a szabadon választható tanegységekből kapott érdemjegy, ill. a gyakorlatokon mutatott affinitás.

Megszerzendő előképzettségek a kurzuson való részvételhez

	<i>Időpont</i>	<i>Tantárgy</i>	<i>Szintmérések</i>	<i>Produktumok</i>
1.	1. v. 2. félév	Informatika alapképzés	gyakorlati jegy	operációs rendszer ismerete, szövegszerkesztés
2.	3. 4. 5. 6. félév	Szabadon választható informatikai tanegységek: <i>Szövegszerkesztés, vagy Számítógépes grafika, vagy Állóképek szerkesztése, vagy Kiadványszerkesztés</i>	gyakorlati jegy	szövegformázás kép- és kiadványok szerkesztések
2	5. v. 6. félév	Oktatástechnológia <i>Videó-specializáció Fotó-specializáció</i>	gyakorlati jegy	állókép készítés, inzert kép készítés, foto-felvételtechnika

A képzés célja, és feltételei

Cél: Ismerjék meg a hallgatók az információs társadalom egyik legnépszerűbb médiumának elkészítési technológiáját, és annak pedagógiai média-didaktikai alapelveit.

Követelmény: Legyen képes az iskolai oktató-nevelő munkában alkalmazható multimédiális szemléltető anyagok elkészítésére ill. ismerje az alkalmazás körülményeit.

A gyakorlati jegy megszerzésének a feltételei: (2 félév gyakorlati óra)

Első félévben: szinopszis és forgatókönyv készítés szabadon választott témából.

Második félévben: önálló multimédia alkalmazás elkészítése (team munkában).

A képzés tematikája

Elméleti ismeretek

1. *Bevezetés* a multimédia fogalmkörébe (érzékelés, médium, ember-gép kommunikáció)
2. A multimédia *alkalmazási területei*.
3. Az interaktivitás fogalmi.
4. A *programozott oktatás* pszichológiai alapjai.
5. A *technológiára és a számítógépes tanulásra alapozott tanulás* ismérvei.
6. Médiaismeret.
7. A multimédia összetevőinek jellemzése, előállításuk módjai.
8. A multimédia lehetséges szerkezeti struktúrái.
9. A multimédia tervezés és kivitelezés folyamata. Média előállítás, digitalizálás és utómunkák. Az alkalmazott szoftverek és technikák. Információcsere megtervezésének fázisai a felhasználó és a számítógép között.
10. *Emberarcú* objektumorientált programozás.
11. Az alkalmazás elkészítése
12. Mesteranyag készítés: CD felvétel és gyártás.

A produkciók értékelési szempontjai

A fejlesztések elkészültekor a hallgatók nyilvános bemutató keretében adnak számot munkájukról, ahol az értékelést közösen végezzük. Az értékelési szempontok az alábbiak:

1. *Szakmai* pontosság és hitelesség.
2. A *kommunikáció* egyszerűsége.
3. *Médiális közlési* elvárásoknak való megfelelés.

4. Mennyiben felel meg a *pedagógiai* elvárásoknak.
5. Mennyire *didaktikusan* szerkesztett az anyag.
6. Az *esztétikai* kivitelezés minősége.

A multimédia fejlesztő kurzus második évében elmondhatjuk, hogy a rendelkezésre álló óraszámban két félév nagyon kevés e téma felölelésére. Sok tapasztalatot szereztünk mind a tananyag, mind pedig a metódusok terén – az egyes témakörök által megkívánt óraszámokról és az alkalmazott programok oktatásának metódusáról. A vegyes előtanulmányok miatt – amit nem sikerült elkerülnünk – ezen a kurzuson szükségesnek látszik a differenciált oktatás bevezetése. Ugyanakkor elmondhatjuk, hogy a kezdeti programot tapasztalataink és a hallgatók visszajelzései alapján több ponton módosítottuk. Erre a számítástechnika rohamos fejlődése miatt egyébként is szükség van. A hallgatóink visszajelzései egyértelműen pozitívak, közülük nagy számban szakdolgozattá fejlesztik tovább a kurzuson elkezdett munkájukat.

Sikeres multimédia produkciók például: Körút Párizsban, Magyarország horgászvizei, Látogatás a Közlekedési Múzeumban. Ezekkel a tematika sokszínűsége is érzékelhető.